

Aktualizované metodické usmernenie hlavného odborníka pre gastroenterológiu pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti v gastroenterologickej ambulancii COVID-19 – základné postupy

1. Účelom predkladaného metodického postupu je na základe súčasnej epidemiologickej situácie výskytu COVID –19 usmerniť vykonávanie ambulantných vyšetrení, diagnostických, liečebných ako aj endoskopických postupov súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti pacientom s gastroenterologickým ochorením.
2. Cieľom tohto usmernenia je minimalizovať riziko šírenia infekcie ako u pacientov, tak u zdravotníkov zabezpečujúcim zdravotnú starostlivosť o pacientov s GIT ochorením.
3. Endoskopia (diagnostická i terapeutická) horného gastrointestinálneho traktu (GIT) je aerosól generujúci výkon, a preto vyžaduje adekvátnu ochranu endoskopujúceho personálu.

Pred konzultáciou v gastroenterologickej ambulancii je vhodné realizovať telefonickú triáž pomocou dotazníka. Pokiaľ pacient potrebuje opakovane navštíviť gastroenterologické pracovisko, negatívny dotazník vyplnený prvý deň pri prvej návšteve platí maximálne 5 po sebe nasledujúcich dní.

Dotazník

1. Máte Vy alebo iná blízka osoba pozitívnu cestovateľskú anamnézu – cestovali ste posledných 14 dní do zahraničia? (Za rizikové krajiny sa považujú VŠETKY krajiny, avšak bydlisko slovenského občana v prihraničnej obci so SR nie je dôvodom na pozitívnu odpoveď otázky dotazníka:

2. Boli ste Vy, alebo iná Vám blízka osoba v kontakte s osobou s potvrdenou infekciou koronavírusom?

3. Ste Vy alebo iná Vám blízka osoba v nariadenej karanténe? (nariadenej RÚVZ alebo na základe opatrení vlády)?

4. Máte Vy alebo iná Vám blízka osoba príznaky infekcie dýchacích ciest?

Ak sú odpovede na všetky triediace otázky negatívne:

pacient v dohovorenom termíne príde do ambulancie, kde sa mu poskytne ambulantná zdravotná starostlivosť v bežnom režime.

Ak je dotazník pozitívny – návšteva ambulancie sa nevykoná a pacient bude telefonicky kontaktovať odosielajúceho odborného lekára, alebo VL.

Na vyšetrenie je potrebné pacientov plánovať v 20-30 minútových intervaloch, resp. podľa rozsahu poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Ambulancia:

- v ambulancii je len ošetrojúci personál (lekár, sestra) a pacient maximálne s jednou sprevádzajúcou osobou;
- musí byť permanentne/ resp. pravidelne vetraná,
- dezinfekcia všetkých dotykových plôch musí byť vykonávaná po každom pacientovi vrátane záverečnej dezinfekcie po ukončení ambulantných hodín;

- o o výkone dezinfekcie sa vedie záznam (stačí zápis 1 krát za daný deň), a to vždy na záver ordinačných hodín;
- o zdravotníci pracovníci používajú OOPP – rúško, jednorazové rukavice a ochranný plášť a vykonáva sa hygiena rúk podľa vyhlášky č.192/2015 Z.z.;
- o personál si sleduje svoj zdravotný stav v súvislosti s COVID-19.

Čakáreň:

- o počet pacientov/sprievodcov - musí byť dodržaný rozostup medzi osobami 2m; na túto povinnosť poskytovateľ upozorní oznámením na viditeľnom mieste;
- o musí byť permanentne/ resp. pravidelne vetraná;
- o dezinfekcia všetkých dotykových plôch musí byť vykonávaná á 1 hodinu;
- o musí sa vykonať záverečná dezinfekcia vrátane všetkých dotykových plôch po ukončení ambulantných hodín;

Pred vstupom do gastroenterologickej ambulancie sestra zmeria pacientovi teplotu. Pacient má nasadené rúško. Pri vstupe do ambulancie sestra vyzve pacienta a dohliadne na dôkladné umytie si rúk podľa poučenia, prípadne aplikuje alkoholový dezinfekčný prostriedok na ruky.

Pred endoskopickými výkonmi ezofágogastroduodénoskopia, endoskopická retrográdna cholangiopankreatikografia, endosonografia a enteroskopia (aerosól produkujúce výkony) je možné podľa zváženia gastroenterológa a aktuálnej regionálnej epidemiologickej situácie požadovať u pacientov testovanie na COVID-19 (výter z hltanu a nosohltanu RT-PCR). Testovanie zabezpečí indikujúci lekár. Ak je dotazník alebo test negatívny, možno elektívne endoskopické zákroky realizovať, pričom zdravotnícky personál použije chirurgické rúško, chirurgickú čiapku, ochranný tvárový štít, plášť, návleky na obuv a jednorazové latexové rukavice.

Pred endoskopickým výkonom kolonoskopia a enteroskopia aborálnym prístupom postačí u pacientov realizovať anamnestickú triáž (viď vyššie) a meranie teploty pred výkonom. Ak sú dotazník a meranie negatívne, možno tieto endoskopické zákroky realizovať za predpokladu, že personál použije chirurgické rúška, chirurgickú čiapku, ochranný tvárový štít, plášť, návleky na obuv a jednorazové latexové rukavice. V prípade realizácie kolonoskopie a enteroskopie aborálnym prístupom je vhodné aby aj pacient mal chirurgické rúško.

Ak je RT-PCR test, resp. anamnestická triáž a meranie teploty pozitívna, je potrebné endoskopický elektívny výkon odložiť. V prípade, že toto nie je možné, mal by byť endoskopický zákrok realizovaný formou hospitalizácie na špecializovaných pracoviskách v nemocničnom zariadení (fakultné, univerzitné nemocnice a národné ústavy), kde je potrebné takýto endoskopický výkon vykonať s použitím nasledovných osobných ochranných prostriedkov (OOP): jednorazová chirurgická čiapka, dvojce jednorazové latexové rukavice, respirátor (FFP3, ak nie je k dispozícii je možný i FFP2 respirátor), ochranné okuliare, ochranný tvárový štít, návleky na obuv a vode odolný plášť (popríklad je možné použiť jednorazovú lekársku ochrannú uniformu). Pred použitím OOP je potrebné, aby si personál osvojil ich správne používanie, ako aj správne umývanie rúk a ich dezinfekciu podľa manuálov, ako je uvedené nasledovne:

Postup správneho používania osobných ochranných pomôcok:

<https://standardnepostupy.sk/files/200000198-92e5492e56/Osobne%20ochranne%20pomocky-1.pdf>

Postup pri umývaní a dezinfekcii rúk:

<https://www.ruvzpd.sk/covid-19-dokladne-umyte-ruky-ochrania-zdravie/>

Po každom endoskopickom vyšetrení je potrebné vykonať dôkladnú dezinfekcia povrchov podľa epidemiologických usmernení.